

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 19.2.2025
ČÍSLO: 016/2025
VYBAVUJE: MGR. KOVÁČ

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

**NÁVRH ZÁKONA, KTORÝM SA MENÍ A DOPĽŇA ZÁKON Č. 461/2003 Z. Z. O SOCIÁLNO
POISTENÍ V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV A KTORÝM SA MENIA A DOPĽŇAJÚ NIEKTORÉ
ZÁKONY**

I. Úvod: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dňa 10. februára 2025 predložilo na PPK materiál: „*Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony*“. Materiál predpokladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú čiastočne rozpočtovo zabezpečené, negatívne vplyvy na limit verejných výdavkov, pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívno-negatívnych vplyvov na malé a stredné podniky, pozitívne sociálne vplyvy, pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti, pozitívne vplyvy služieb verejnej správy na občana a negatívne vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe.

II. Prípomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa o úpravu a doplnenie Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia a Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie: Komisia navrhuje pri reguláciách č. 2 až 6 (vrátane) určiť počet dotknutých subjektov ako počet zamestnancov vrátane dohodárov, počet práceneschopností alebo celkový počet prerušení dočasnej PN analogicky ako predkladateľ uvažoval s počtami úkonov napr. pri reguláciách č. 8 a 9. Frekvenciu plnenia povinnosti v časti admin. nákladov Komisia navrhuje upraviť na ročnú. Uvedená úprava zabezpečí presnejší výpočet vplyvov navrhovaných zmien na dotknuté subjekty. Pri opise regulácií č. 7 až 9 v časti 3.1.3 v analýze je potrebné upraviť textáciu vzhľadom na to, že predkladateľ označil tieto regulácie ako znižujúce náklady. Ďalej je potrebné upraviť názov regulácie č. 10, z ktorého bude explicitne zrejmé, že dôjde k vzniku nákladu DSS a zároveň doplniť dôvod zvolenej „týždennej“ frekvencie plnenia povinnosti pri regulácii č. 10 a 12. K reguláciám č. 13 až 16 je potrebné doplniť zdroj počtu dotknutých subjektov a zároveň upraviť v Kalkulačke nákladov frekvenciu plnenia povinnosti, ak ide o jednorazový náklad na možnosť „jednorazovo“ namiesto 1x ročne. K reguláciám č. 17 až 20 je potrebné doplniť zdroje počtu dotknutých subjektov.

Komisia žiada predkladateľa doplniť Kalkulačku nákladov podnikateľského prostredia a Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

Odôvodnenie: Do analýzy je potrebné doplniť všetky regulácie, ktoré vyplývajú z navrhovaného znenia s vplyvom na podnikateľské prostredie. Konkrétne je potrebné doplniť: § 117 ods. 1 – povinnosť zamestnávateľa a SZČO nahlásiť číslo účtu do Sociálnej poisťovne – nový zamestnanec. § 231 ods. 1 písm. c) zánik povinnosti zamestnávateľa oznamovať číslo účtu zamestnanca pri prvej dočasnej PN. § 233 ods. 2 písm. e) vypustenie povinnosti lekára potvrdzovať na tlačive očakávaný deň pôrodu a deň skončenia tehotenstva.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Podľa doložky vybraných vplyvov predmetný návrh zákona bude mať negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú čiastočne rozpočtovo zabezpečené a negatívne vplyvy na limit verejných výdavkov vo výške rozpočtovo nezabezpečených výdavkov.

Negatívny vplyv na rozpočet Sociálnej poisťovne a rozpočet Národného centra zdravotníckych informácií (kapitola MZ SR) je v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy kvantifikovaný spolu v sume 6 712 254 eur na rok 2025, v sume 4 507 359 eur na rok 2026, v sume 183 087 eur na rok 2027 a v sume 185 347 eur na rok 2028. Návrh zákona má vplyv na úpravu informačných systémov Sociálnej poisťovne, čo vyplýva zo základného účelu návrhu zákona, ktorým je zavedenie proaktívnej procedúry a elektronických žiadostí o vybrané dávky sociálneho poistenia, rozšírenie možnosti elektronickej komunikácie a vypustenie niektorých povinností u zamestnávateľov a SZČO. V prípade Národného centra zdravotníckych informácií ide o úpravu informačných systémov z dôvodu zavedenia elektronických nemocenských dávok. Navrhuje sa tiež rozšíriť okruh osôb, ktoré môže poistenec osobne a celodenne ošetrovať, t. j. nárok na ošetrovne môže vzniknúť aj poistencovi, ktorý ošetruje svojho nevlastného rodiča. Dopad predstavuje pri predpokladanom počte 5 až 10 osôb mesačne a priemernej dávke 215 eur v roku 2026 sumu 13 262 eur, priemernej dávke 226 eur v roku 2027 vplyv 28 697 eur a dávke 237 eur v roku 2028 dopad v objeme 30 957 eur.

Vplyvy návrhu zákona na rozpočet verejnej správy sú čiastočne kryté z Plánu obnovy a odolnosti, a to v roku 2025 v plnej výške, t. j. v sume 6 712 254 eur a v roku 2026 v sume 1 894 330 eur. Nekrytý vplyv sa predpokladá na rok 2026 v sume 2 613 029 eur, na rok 2027 v sume 183 087 eur a na rok 2028 v sume 185 347 eur, pričom MPSVR SR odporúča negatívny vplyv na rozpočet Sociálnej poisťovne a rozpočet Národného centra zdravotníckych informácií zapracovať do návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2026 a do rozpočtového výhľadu na ďalšie roky.

S materiálom, z ktorého vyplýva nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy, nie je možné súhlasiť. V tejto súvislosti Komisia poukazuje na skutočnosť, že uznesením NR SR č. 699 z 3. decembra 2024 bol schválený celkový limit verejných výdavkov na roky 2025 až 2027, ktorý nie je možné prekročiť.

V súvislosti s vyššie uvedeným Komisia žiada do analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy doplniť relevantný návrh na úhradu zvýšených výdavkov tak, že všetky negatívne vplyvy na výdavky rozpočtu verejnej správy vyplývajúce z návrhu zákona budú zabezpečené v rámci schválených výdavkov Sociálnej poisťovne a schválených limitov výdavkov kapitoly MZ SR na príslušné rozpočtové roky bez negatívneho vplyvu na rozpočet verejnej správy a na limit verejných výdavkov.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy Komisia žiada preklasifikovať výdavky súvisiace s úpravou informačných systémov Sociálnej poisťovne z bežných na kapitálové. Keďže sú celkové náklady na úpravu informačných systémov Sociálnej poisťovne v sume nad 10 mil. eur, Komisia žiada vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti a odhad nákladov na úpravu informačných systémov kvantifikovať podľa štandardnej metodiky MIRRI SR. Súčasne Komisia žiada doplniť do doložky vybraných vplyvov, že ak odhad nákladov na úpravu informačných systémov Sociálnej poisťovne presiahne 10 mil. eur s DPH, Sociálna poisťovňa štúdiu uskutočniteľnosti zverejní a požiada MF SR o hodnotenie.

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy nie je potrebné uvádzať tabuľku č. 4/A3, ktorá je súčtovou tabuľkou tabuliek č. 4/A1 a č. 4/A2. Túto funkciu plní tabuľka č. 1/A. Obdobne to platí aj pre tabuľku č. 4/B3. V prípade opätovného deklarovania negatívneho vplyvu návrhu zákona na limit verejných výdavkov bude potrebné tabuľky č. 4/B1 a č. 4/B2 prepracovať tak, aby súčet súm v nich uvádzaných korešpondoval s tabuľkou č. 1/B. Pri každej tabuľke č. 4 Komisia žiada uviesť subjekt verejnej správy, ktorého sa uvádzaný vplyv na výdavky týka.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia súhlasí, že predmetný návrh zákona má vplyv na informatizáciu spoločnosti. V bode 6.1. je však nutné uvádzať iba koncové elektronické služby a nie informačné systémy. Uvedené je mylne uvedené v analýze vplyvov na informatizáciu spoločnosti za NCZI.

K vplyvom na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Predkladaným návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa okrem iného sleduje rozšírenie okruhu oprávnených osôb na poskytovanie ošetrovného (ošetrovacieho príspevku). Z pohľadu posudzovania vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu ide o vplyv, ktorý môže byť pozitívny aj negatívny. Hlavné výhody spočívajú v posilnení rodinných väzieb a rozložení starostlivosti medzi viacero ľudí.

1. Podpora rodinných vzťahov. Umožnenie širšiemu okruhu blízkych osôb postarať sa o chorého člena rodiny posilňuje vzájomné vzťahy a podporuje solidaritu medzi generáciami. Ak sa partneri vzájomne podporujú pri starostlivosti o chorého člena rodiny, môže to posilniť ich vzťah a prehĺbiť vzájomnú dôveru. Spoločné zvládanie náročných situácií môže prispieť k stabilite manželstva.

2. Rovnomernejšie rozdelenie starostlivosti. Rozšírenie oprávnených osôb môže pomôcť odbremeniť najmä matky, ktoré často nesú hlavnú zodpovednosť za starostlivosť o choré deti, či starých rodičov. Ak sa o chorého stará nevlastné dieťa alebo nevesta/zať, biologický rodič môže mať viac času a energie na výchovu detí. Uvedené umožňuje lepšie zosúladiť pracovné a rodinné povinnosti.

3. Flexibilita v rodinných rozhodnutiach.

4. Zníženie finančného stresu. Možnosť poberať ošetrovné širším okruhom osôb znamená, že rodina neprichádza o príjem jedného člena rodiny, ak je potrebné sa starať o chorého dlhodobo.

5. Nevýhodou môže byť emocionálna, finančná záťaž a zmena rodinnej dynamiky, ktorá môže ovplyvniť kvalitu partnerských vzťahov a rodičovských povinností. Dlhodobá starostlivosť môže spôsobiť emocionálne vyhorenie a znížiť kvalitu rodičovských vzťahov. Ak jeden z partnerov trávi príliš veľa času starostlivosťou o

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

chorého nevlastného rodiča, môže to viesť k zanedbávaniu vlastného manžela/manželky.

Celkovo je možné tvrdiť, že úprava má pozitívny vplyv na rodinný život a zlepšenie rovnováhy medzi prácou a súkromím. Komisia odporúča predkladateľovi, aby v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov doplnil v závere predkladacej správy text, že predkladaný materiál má vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, pretože predložený materiál môže mať pozitívny aj negatívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Komisia navrhuje predkladateľovi, aby vyčíslil, prípadne určil aký počet rodín bude návrhom zákona dotknutý, a tiež identifikoval v doložke vybraných vplyvov v bode 9. pozitívne a negatívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a vypracoval príslušnú analýzu vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, ktorá je povinnou súčasťou predkladaného materiálu. Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu Komisia odporúča zhodnotiť najmä v bodoch 8.1.5, 8.2.2, 8.2.4, 8.2.6, 8.5.1 a 8.7.1.

K vplyvom na služby verejnej správy

Komisia súhlasí s vyznačením pozitívneho vplyvu na služby verejnej správy na občana a s vyznačením negatívneho vplyvu na procesy služieb vo verejnej správe v doložke vybraných vplyvov.

Predkladateľovi však Komisia navrhuje, aby v doložke vybraných vplyvov vyznačil k negatívne vplyvu na procesy služieb vo verejnej správe aj vplyv pozitívny.

Odôvodnenie: Zánik doterajších povinností pre orgán verejnej správy predpokladá pozitívny vplyv na procesy služieb vo verejnej správe.

Predkladateľovi rovnako Komisia navrhuje, aby v bode 7.2.1 - Zníženie nepriamych finančných nákladov a v bode 7.2.2. - Zníženie času vybavenia požiadavky v Analýze vplyvov na služby verejnej správy pre občana uvedené náklady aj vyčíslil.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

JUDr. Martin Semanco
predseda Komisie